

מכון בן-צבי לחקר קהילות ישראל במזרח

יד יצחק בן-צבי
המכון לחקר ארץ ישראל ויישובה

קול קורא לחוקרים להצעת מאמרים עבור

ספר מאמרים על יצחק בן-צבי ופועלו כמנהיג וכחוקר

בהוצאת יד יצחק בן-צבי

עורכים: פרופ' גור אלרואי, ד"ר חנן חריף, ד"ר אמנון רמון

ועדת היגוי: פרופ' נחם אילן, פרופ' אביבה חלמיש, יעקב יניב, ד"ר חגי צורף, תרצה רבינוביץ,

פרופ' ריכב (בוני) רובין, פרופ' עפרה תירוש-בקר

במלאת 60 שנה לפטירתו של יצחק בן-צבי, בניסן תשפ"ג (אפריל 2023), אנחנו מתכננים להוציא לאור ספר מאמרים שיעסוק בדמותו רבת הצדדים ובפועלו של בן-צבי כמנהיג בתקופת היישוב, נשיא המדינה השני, מעצב מוסד הנשיאות וחוקר ארץ ישראל, קהילות ישראל בארצות המזרח ו"נדחי ישראל" (שומרונים, קראים, שבתאים ועוד). כוונתנו היא להציג את פירות המחקר העדכני – מאמרי הספר – בכנס מיוחד שנקיים באפריל 2023, במלאת 60 שנה לפטירתו.

הספר מיועד לפרוש בפני החוקרים, מורי דרך, מדריכים והקהל הרחב תמונה מגוונת ומקיפה של דמותו של יצחק בן-צבי המבוססת על מחקר עדכני ומקורות ראשוניים.

נשמח לקבל הצעות למאמרים הדנים במבחר הנושאים המפורטים להלן ומעבר להם. המערכת אינה מתחייבת לקבל את כל ההצעות. המאמרים יעברו לקטורה ועריכה כמקובל. למגישי ההצעות שתתקבלנה יישלחו הנחיות מפורטות לגבי היקף המאמרים, שיטת ההפניות ולוח הזמנים.

נא לשלוח הצעות למאמרים/תקצירים עד **ליום ראשון כ' באייר תשפ"א (2.5.21)**. תשובות תישלחנה עד **ליום**

ראשון, כ"ו בסיוון תשפ"א (6.6.21). הגשת המאמרים עד **ליום שלישי, כ"ח באדר א' תשפ"ב (1.3.22)**.

למשלוח החומרים, שאלות ופרטים נוספים אתם מוזמנים לפנות: לד"ר אמנון רמון – ramon@ybz.org.il, טל' 02-

5398828, לד"ר חנן חריף – hanan@ybz.org.il טל' 02-5398845 או לפרופ' גור אלרואי –

galroey@univ.haifa.ac.il

רשימת נושאים אפשריים:

א. בן צבי כחלוץ

- הרקע המשפחתי
- פעילותו המוקדמת בפועלי ציון
- עלייתו ארצה
- ברגיורא והשומר
- בן צבי ורחל ינאית
- השפעת מהפכת 1908 באימפריה העות'מאנית, תקופת הלימודים בתורכיה
- השהות בארצות הברית ופרשת הגדודים העבריים

ב. בן צבי כאישיות פוליטית

- חבר מערכת "האחדות" והקומונה הירושלמית, יחסו ליישוב הישן
- בן צבי ובן גוריון: שותפות ומחלוקת
- ראשית ההגנה – פרשת רצח דה-האן – פעילותו בתחום הביטחון והמודיעין
- בן צבי והוועד הלאומי, מקומו בהנהגת המדינה שבדרך – יחסו המיוחד לתימנים ולעדו המזרח בכלל
- בן צבי וירושלים, מקומו ופעולתו במועצת העיר
- חבר הכנסת בן צבי ויחסו לערביי ישראל
- בן צבי, העלייה הגדולה ותפיסת "כור ההיתוך"
- בן צבי כנשיא המדינה וכמעצב מוסד הנשיאות
- הצריף – עיצוב בית הנשיא

ג. בן צבי כחוקר ארץ ישראל ויושביה

- הספר של בן צבי ובן גוריון: "ארץ ישראל בעבר ובהווה"
- בן צבי כסייר וטייל, בן צבי וידיעת הארץ (ספרי מסעות של בן צבי)
- בן צבי ומחקר ארץ ישראל היום
- בן צבי ופקיעין
- בן צבי וחקר היישוב הישן
- בן צבי והשומרונים
- בן צבי וחקר הערבים ומוצאם ("המוצא העברי של הפלחים")

ד. בן צבי כחוקר קהילות ישראל במזרח/תחת שלטון האסלאם ו"נידחי ישראל" (קראים, שבתאים ועוד)

- בן צבי וחקר קהילות ישראל במזרח (מה הניע אותו לעסוק דווקא בתחום זה, מה עמד מאחורי ייסוד מכון בן צבי) - יהודי תורכיה ויוון / יהודי תימן / יהודי כורדיסטן וקהילות נוספות
- יהודי חלב ופרשת כתר ארם צובא
- יהודי אתיופיה
- "נדחי ישראל" – קראים, שבתאים, צאצאי האנוסים ועוד
- מסעות בן צבי אל הארצות והקהילות מחוץ לארץ ישראל

